N^ER 95.

KORRESPONDENT NARODOWY Y ZAGRANICZNY

z Warszawy d. 29. Listopada 1794.

W dzień S. Katarzyny dnia 25. tego mies: obchodzona była w Kollegiacie tuteyszey pamiątka koronacyi Króla Jmci. Mszą celebrował JX. *Malinowski* Biskup Cynneński i *Te Deum Laudamus* intonował.

Wieczorem grany był Koncert wokalny i instrumentalny. Po którego zakończeniu nastąpił Balet pod tytułem: *Sierota Hiszpańska* z illuminacyą teatru.

Rozmaite codzień prawie nowe rozrządzenia tu przy odgłosie trąby ogłaszane, które stan teraźnieyszy tuteyszego Miasta i okoliczności w nim zachodzących odmianę wskazują, dla wiadomości naszych Czytelników tu kładniemy.

Po przybyciu do tey stolicy dnia 28. t. m. Kawaleryi Cesarskiey z kilkudziesiąt koni złożoney, nazaiutrz ogłoszone iest następuiące Obwieszczenie:

MAGISTRAT MIASTA WARSZAWY. — Z wyraźney woli i zalecenia na piśmie od JW. *Bukshewden* Generała Majora woysk Rossyiskich Fligel-Adjutanta, Kawalera różnych Orderów, Miasta Warszawy Gubernatora, wszystkich pałaców, kamienic, dworków, domów, dziedziców, murgrabich, lub iakimkolwiek tytułem zawiadowców obwieszcza, i pod surowemi karami nakazuie, ażeby wszystkich dezerterów, wypuszczonych ieńców, albo pod iakimkolwiek tytułem żołnierzy woyska Cesarskiego, ieżeli u kogo znayduiących się w przeciągu godzin 24. do Magistratu, celem takowych do JW. Generała w Warszawie kommendę maiącego oddania, dostawili. W przypadku zaś przez któregokolwiek dziedzica lub zawiadowcę utaienia, że surowo karanemi będą deklaruie. — Dan na sessyi Magistratu d. 27. Mca Listopada r. 1794.

(L.S.) *Andrzey Rafałowicz P. M. W.*

Yyyy

Wezwanie Burmiſtrzow Cyrkułowych do odbywania swych powinności i rozpoczęcia Juryzdykcyi.

MAGISTRAT MIASTA WARSZAWY, Gdy przez urządzenie JW *Bukshewden* Generała Maiora Woyſk Rossyiſkich, Flügel Adiutanta, i wielu Orderów Kawalera, Miaſta *Warszawy* Gubernatora, Magiſtrat przed Rewolucyą będący zwróconym zoſtał, to zaś zwrócenie nie tylko do Magiſtratu, lecz też i urzędów Cyrkułowyck ma się rozumieć; Przeto widzi bydź swoim obowiązkiem, Szll: JJPP. Burmiſtrzów Cyrkułowych, wraz z ich Sekretarzami do odbywania swych powinności wezwać, i ażeby swą Juryzdykcyą w dniu iutrzeyszym wezwawszy do siebie Officyera Rossyiſkiego w pomoc każdemu urzędowi Cyrkułowemu dodanego, zafundować ſtarali się, Intendentów, dozorców, i innych ſlug, ile ieſt i być może dawnych do siebie przybrali, o uſkutecznioney konſkrypcyi lub nie, od urzędów Cyrkułowych wiadomość powzięli, i takowe wraz z zeszłemi urzędami Cyrkułowemi iak nayrychley uſkutecznili, i o uſkutecznieniu tego Magiſtrat rapportem swym uwiadomili. Dan na Sessyi Magiſtratu dnia 22. Mca Liſtopada Roku 1794.

(M. P.) *Józef Rafałowicz P. M. W.*

(Burmiſtrzami Cyrkułowemi są. — 1. Adam *Kowalſki.* — 2. Wacław *Chaluppa.* — 3. Łukasz *Kulczycki.* — 4. Jan *Peters.* — 5. Paweł *Kintszel.* — 6. Józef *Niemoiewſki.* — 7. Paweł *Grabowſki.*)

Organizacya Adminiſtracyi Dochodow publicznych.

MAGISTRAT MIASTA WARSZAWY. Maiąc sobie polecone zarządzenie dochodami publicznemi, prócz Loteryi, z Rządu dawnego uſtanowionemi przez urządzenie JW. *Bukshewden* Generała Maiora Woyſk Rossyiſkich, Flügel Adjutanta Nayiaśnieyszey Imperatorowey Wszech Rossyi, i różnych Orderów Ka-

walera Miasta Warszawy Gubernatora pod dniem 20. Miesiąca i Roku bieżących do publiczności wydane, w exekucyi takowego polecenia dla prędszego ułatwienia, zachodzących skarbowych interessów, stosownie do przełożenia Szlachetnego JPana Jozefa *Łukaszewicza* Prezydenta Miasta tego, obowiązek zatrudnienia się tym urządzeniem zdany sobie maiącego, potrzebną bydź Administracyą udzielną co do tego osądził, i takową z osób Szlachetnych Jozefa *Łukaszewicza* Prezydenta, Franciszka *Tykla*, Ignacego *Andrychowicza* Radzców, i Dominika *Burakowskiego* Pisarza swego *cum voce decisiva* ustanawia, którey co do postępowania w czynnościach swych następuiące przepisuie prawidła.

1mo. Przyzwawszy do siebie Officyalistów skarbowych *ad Latus* rządu dawnego skarbowego będących, których uzna potrzebę, tymże utrzymywanie ciągu interessów, przy Administracyi przez Departamenta wydzieli.

2do. Protokuły dwa sporządzone bydź powinny, pierwszy Sentencyonarz; w którym Rezolucye i dyspozycye krótko zebrane wpisywane bydź powinny, drugi w którym też same Rezolucye i dyspozycye *per extensum* przez Kancellaryą zapisywane być maią, i tym końcem Administracya Kancellaryą ustanowi, i potzebne do teyże Kancellaryi osoby przeznaczy. Sentencyonarz codziennie, zaś Protokuł po zweryfikowaniu z Sentencyonarzem, cotydzień Administracya podpisywać będzie winna.

3tio. Sessye dla ułatwienia interessów codziennie w komplecie naymniey trzech osob, oprócz dni niedzielnych i świątecznych zrana od godziny dziewiątey do godziny dwunastey odbywane bydź maią.

4to. Dyspozycye tak co do odebrania percepty, iako też expensy ordynaryiney i nieuchronney na utrzymanie i reparacyą mostu, przewozu, szlachtuzów, pałaców, na opłatę officyalistów, na utrzymanie Kancellaryi, i tym podobney potoczney, i wszelk

kie inne urządzenia; uftnie czynione bydź nie mają, lecz takowe przez extrakty, od których żadna opłata iść nie ma, wydawane, eytrakty zaś przez prezyduiącego podpisywane. pod tytułem Administracya dochodów publicznych przez Magiftrat, i z pieczęcią Miafta wydawane bydź powinny. Expensa zaś większey wagi i extraordynaryine bez wiedzy Magiftratu Adminiftracya czynić nie będzie mocna.

5to. Gdy Magiftrat Miafta Warszawy ma sobie polecone zarządzanie dochodami publicznemi, iakie na teraz wpływ do fkarbu mieć mogą, przeto Adminiftracya w dawne rachunki wdawać się, i one odbierać do dalszego Zwierzchności Kraiowey rozrządzenia mocna nie będzie, wyiąwszy dochody nie ftałe, które dla ciągu rachunków od 20. Miesiąca bieżącego od officyaliftów zawiaduiących takowemi nieftałemi dochodami żądane i odebrane bydź powinny.

6to. Dla wiadomości ftanu kass fkarbowych, Adminiftracya zarekwiruie officyaliftów fkarbowych, którzy iakiegożkolwiek rodzaiu mieli u siebie percepty fkarbowe, ażeby ci na piśmie podali, czyli maią u siebie iakowe percepty, iak wiele, w iakich gatunkach, i z iakiego rodzaiu dochodów, z dyftynkcyą percept do 20. *Praesentis* i po 20 wpłynionych.

7mo. Stałe podatki z taryf wynikaiące, gdy w tym czasie do fkarbu nie wchodzą, przeto względem nich rozrządzenie do dalszego czasu zoftawione bydź ma, nie ftałe zaś dochody gdy od dokładney Adminiftracyi szczegulnie zależą; przeto w celu potrzebnego dozoru liftę officyaliftów będących spisze, a nieuchronnie potrzebnych nową liftę ułoży. Osoby zdatne na tychże officyaliftów zanominuie, wyrazi i do approbacyi Magiftratowi poda, potwierdzonym zaś przez Magiftrat pełnienie obowiązków przez byłą Kommissyą fkarbu Koronnego przepisanych poleci.

8vo. Klucz od Kassy generalney ieden przy Pre-

zyduiącym w Adminiftracyi, drugi przy Kassyerze generalnym zoftawać ma.

9no. Dziennik kassy generalney wszelkiey wpłynioney percepty i expensy wynikłey, co tydzień w dzień Poniedziałkowy Magiftratowi Miafta Warszawy okazywany bydź ma na sessyi, i produktem prezyduiącego oznaczonym będzie.

10mo. Gdy wszyftkie okoliczności tyczące się zarządzenia dochodami fkarbowemi zarazem obięte bydź nie nie mogą, przeto wyznaczona Adminiftracya w obiektach ninieyszym uregulowaniem nie obiętych do Magiftratu uczyni potrzebne przełożenie, i od tegoż Magiftratu rezolucyi żądać będzie.

11mo. Mieysce do odbywania sessyi Adminiftracyi w Kamienicy Bifkupa Poznańfkiego oznacza. Dan na sessyi Magiftratu dnia 23. Mca Liftop: R. 1794.

Jozef Łukaszewicz. P.M.W. (L.S.) *Andrz: Rafałowicz P:M:W:*

Obwieszczenie o wybieraniu Podatków.

Adminiftracya Dochodow Publicznych przez Magiftrat Miafta Warszawy wyznaczowa.

Uwiadomiona Pubiczność przez urządzenie JW. *Bukhewden* Genrała Maiora Woyfk Nayiaśnieyszey Imperatorowey Wszech Rossyi, Fligel Adjutanta i różnych Orderów Kawalera, Miafta Warszawy Gubernatora, na dniu 22. Miesiąca i Roku bieżących wydane, a dla wiadomości każdego do Gazet publicznych podane, i przez druk ogłoszone. Iż zarządzanie dochodami publicznemi z dawnego rządu ustanowionemi Magiftratowi Miafta Warszawy tymczasowo ieft oddane; Gdy Magiftrat zarządzenie temi Adminiftracyi swey polecił, i żeby wybieranie onych iak nayrychley fkutkowane bydź mogło zalecił; Przeto Adminiftracya fkutkuiąc tak urządzenia powyższe JW. *Bukshewden* Generała Maiora Woyfk Nayiaśnieyszey Imperatorowey Wszech Rossyi. Fligel Adiutanta i Miafta Warszawy Gubernatora iako

też zlecenie Magiſtratu na mocy tego urządzenia sobie uczynione, uwiadomia niniéyszym swym obwieszczeniém wszyſtkich w ogulności i każdego w szczególności, kogo to dotykać będzie, iż podatki nieſtałe, które dawniey do Skarbu Rzpltey wpływały, iako to: cła wszelkie, czopowe kraiowe, ſtępla, tabaki, moſtowe, przewozowe, od czasu niniéyszego obwieszczenia, podatek zaś konsumpcyiny od rzezi, od pierwszego Miesiąca naſtępuiącego Grudnia opłacane bydź powinny, i te przez Officyaliſtów Skarbowych, sposobem dawniey praktykowanym, podług przepisów Kommissyi Rzpltey Skarbu Koronnego wybierane będą. Co ażeby wszyſtkich wiadomości doszło, to obwieszczenie do Gazet podać, przez druk i trąbę ogłosić Kancellaryi swey zaleca.

Dan w Warszawie na Sessyi Adminiſtracyi dnia 25. Miesiąca Liſtopada 1794. Roku.

(L. S.) *Jozef Łukaszewicz Prezydent M. W. Prezyduiący.*

Zalecenie względem przedaży Mięsa.

Magiſtrat Miasta Warszawy. Stosuiąc się do zalecenia JW. *Bukshewden* Gener: Maj: woyſk Nayiaś: Imperatorowey wszech Roſſyi, Fligel-Adjutanta, Kawalera wielu Orderów, Miaſta tego Gubernatora w osnowie naſtępuiącey: *Bukshewden* General-Major woyſk Nayiaś: Imperatorowey wszech Roſſyi, Fligel Adjutant Kawaler Orderów wielu, Miaſta Warszawy Gubernator, maiąc wzgląd na tanność wołów w tym czasie tu w mieście będącą, a dowiaduiąc się, że Rzeźnicy i inni mięso przedaiący bezwzględnie za nader drogo toż mięso przedaią. Przeto zalecam Magiſtratowi Miaſta Warszawy, ażeby ieszcze w dniu dzisieyszym taxę mięsa ogłosić kazał i funt mięsa przedniego w iatkach na groszy 6. funt na welnicy

zaś na groszy 5. ustanowił, podleysze zaś groszem taniey przedawać rozkazał, i exekucyą tego Burmistrzom Wydziałowym przez Dozorców i Intendentów iak nayściśleyszą zalecił. — *Dan na Ratuszu głównym Miasta Warszawy d. 26. Mca Listopada 1794. R.*

BUKSHEWDEN G. M.

Wydanego, taxę mięsa przedniego w iatkach funt na gr: 6. na wolnicy zaś na gr: 5. podleyszego w iatkach na gr: 5. na wolnicy na groszy 4 stanowi, podług którey taxy, aby tak Rzeźnicy w iatkach, iako i wszyscy mięso na przedaż maiący, od dnia intrzeyszego przedawali pod karami iaknaysurowszemi przykazuie, czego dozor i exekucyą Burmistrzom Wydziałowym poleconą, mieć chcąc, aby ciż przez swych Intendentów i Dozorców sprzeciwiaiących się dostrzegali, a dostrzeżonych i doniesionych karali.

Dan na sessyi Magistratu dnia 26. miesiąca Listopada roku 1794.

(L. S.) *Andrzey Rafałowicz Prezydent M. W.*

Do wszystkich ulic tuteyszych rozesłane iest następuiące oznaymienie:

Deputacya potrzeb nieuchronnych woyska Rossyiskiego; rekwiruie dziedzica domu Nro w Mieście Warszawie, stoiącego; ażeby składkę w kwocie złls Pol: na iego possessyą kwartalnie rozłożoną, niezwłocznie w dniach 15. od terminu dzisieyszego, do kassy JP. Jozefa *Krempoluskiego* Exaktora, na Ratusz Miasta Warszawy zniósł, i za kwitem tegoż zapłacił, tudzież iżby stosownie do obwieszczenia przez Magistrat Miasta Warszawy w tey mierze wyszłego, specyfikacyą komorników domu swego spisawszy, i opłacę rocznie komornego wyraziwszy, oną do tegoż Exaktora oddał. I żeby ciż komornicy składkę złotego iednego od sta, rocznie z opłacanego komornego, kwartalnie udeterminowaną w

dniach takoż 15. do kassy JP. Ludwika *Kocha* Exe-ktora, także na Ratusz za kwitem iego zapłacili, onych uwiadomił, poleca. — Dan w Warszawie na sessyi d. 15 Listop: 1794. roku.

Franciszek Xawery Makarowicz Prezyd: Dep:
Ignacy Malczewski teyże Dep: Sekr:

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A N G L I A.

Z Londynu dnia 22. Pażdz: Tuteyszy Gabinet w codziennych konferencyach usiłuie sposoby wynaleść do zapobieżenia dalszym Francuzkiego woyska pomyślnościom. Dnia 17. t. m. wszyscy Ministrowie zebrani byli, gdzie nawet i Cesarski Poseł był przytomny. Miał potym on z P. *Pitt* i Milordem *Grenville* osobną konferencyą. Umyślnie tu od woyska Xcia *d'York* d. 16. wysłany P. *Heslop* niepomyślne bardzo miał przywieść wiadomości. To pewna, że skoro Francuzi za rzekę *Waal* przeydą, mogą sobie łatwy do *Amszterdamu* przystęp otworzyć. Rozsiane dawniey pogłoski, że obeymie naywyższą kommendę nad woyskiem naszym w *Hollandyi* Xiąże *Brunświcki*, mówią tu, że się sprawdzą.

Flotta nasza dotąd nie mogła na wysokość morską wyniść dla przeciwnych wiatrow. Zasmuca to wielce Ministrow, zwłaszcza że doszła wiadomość, iż Francuzka z 27. okrętow złożona flotta wyszła z *Brest*, i nawet iuż widziane były iey żagle przy weyściu do kanału.

Ostatnie wiadomości z *Ameryki* napełnione są wielą szczegułami, które wyrażaią okoliczności owego oporu, iakiego doświadcza Rząd Stanów Ziednoczonych w stronie zachodniey *Pensylwanii* z przyczyny postanowioney taxy na produkta, którey niechcą ta-

meczni mieszkańcy opłacać. Zda się, iż owe śrzodki łagodności dotąd używaney, ieśli mocnieysze użyte nie będzie zaradzenie, skutku pożądanego nie wezmą.

Sądy osób o występki stanu powołanych odprawuią się tu z nayważnieyszą pilnością.

FRANCYA.

Z Paryża dnia 20. Października. Sławny ow Dekret względem wszelkich Zgromadzeń i Klubow, a to, aby iak wyraził *Bourdon d'Oise*: nie znaydował się *status in statu*, słuszna rzecz aby dla dokładności był tu całkiem wypisany.

Artykuł I. Wszystkie affiliacye, Zgromadzenia, federacye, Korrespondencye imieniem wielu osob utrzymywane między towarzystwami, iakimkolwiek one imieniem nazwać się mogą. zakazane są iako podstępne Rządowi i przeciwne iedności Rzplitey.

Artykuł II. Wszystkie prozby czyli adressa imieniem Zgromadzeń są zabronione. Powinne być takowe od szczegulnych podpisywane osob.

Artykuł III. Zakazuie się wszelkim Urzędom postanowionym, aby na żądanie adressow imieniem wielu razem osob w ogulności podanych, żadney Rezolucyi nie wydawały.

Artykuł IV. Ten któryby podpisał owe adressa czyli petycye iakoby Prezydent, albo Sekretarz, aresztowany i iako podeyrzana osoba w więzieniu zawarty będzie.

Art: V. Każde towarzystwo, poda zaraz po ogłoszeniu tego Dekretu Regestr osob ie składaiących wyrażaiąc imie, przezwisko, wiek, mieysce urodzenia i mieszkanie tak przed 14. dniem Lipca R. 1789. iako też i poźniey, oraz datę, od którey przyięty iest do owego towarzystwa.

Artykuł VI. Kopia tego Regestru w czasie dwuch Dekadow publikacyi Dekretu, oddana będzie do Agenta Narodowego Powiatu.

Artykuł VII. W tymże przeciągu czasu inna kopia podana będzie do Agenta Narodowego Miasta, w którym towarzystwo każde Sessye swoie odprawować będzie, a ta kopia w Sali, gdzie się Municypalne Sessye odprawuią, zawieszona będzie.

Artykuł VIII. W Paryżu nakoniec dwóma poprzedzaiącemi Artykułami podanie regestru będzie uskuteczniono gdy się złoży w Kommissyi Policyi. A ta odebrawszy, zawiesić go każe w sali sessyi swoich.

Artykuł IX. Odnowione takowe Regestra będą w dwuch Dekadach następuiącego Miesiąca *Nivos* (Listopada) i potym co trzy Miesiące nowe Regestra sporządzane i odsyłane będą.

Artykuł X. Każdy sprzeciwiaiący się temu Dekretowi, będzie iako podeyrzany do aresztu wzięty.

Sprawa przeciwko Deputacyi Rewolucyiney Miasta *Nantes* po wszystkich Ulicach Paryża przez affisze ogłoszona, dnia 23. Października rozpoczęta była. Szczegóły iey osobliwsze ściągnęły wielkie mnostwo ludu. Sto siedmnastu świadków było wyznaczonych, a dwuch tylko w czasie tey pierwszey Sessyi wysłuchano. Nieco obszerniey doniesiemy poźniey o tey sprawie.

Gdy w Rządzie tuteyszym coraz większy wzrost łagodność bierze, temi czasy wypuszczeni są z więzienia Xże de *Monaco*, Xżna de *Choiseuil* i de *Chatillon* Pani *Boufleurs*.

Dalszy ciąg mowy Frerona.

Czwarta Rewolucya była więcey niż przez pół roku okrucieństwy *Robespierra* oznaczona. Pierwsza na chorągwiach swych miała wyraz: Szlachta i Duchowieństwo, druga Royalizm, trzecia Federatow niebespieczne dla Rzpitey prawidła, ostatnia wszelkie towarzystwa ludzkiego rodzaiu związki targaiąca, i krwią niewinną tylu Obywatelów splukana srogość.

Gdy Karol I. pod fatalnym toporem w *Whiteal* ściął głowę, wszystkie pod ów czas Mocarstwa świata

darmoby usiłowały dać Króla W. Brytanii, a iednak z tych ieden, który naymocniey zdawali się obstawać za wolnością, ów to *Cromwel* był zbrodniarzem owym, co chytrą będąc obłudy powleczony maską dla tego iedynie za prawa ludu obstawał, aby ie wszystkie sam pogwałcił i Panem iego absolutnym z wieczną hańbą zgnębioney ludzkości został. Szczęśliwsza za Anglią Francya ostrzeżona tak niesłychanie poniżaiącą rodzay ludzki lekcyą, musiała też przez czas nieiaki mieć swego *Cromwela*, ale nie dla tego miała swego Pana.

Szczeguły politycznego życia tyrana *Robespierra*, i iego w zupełności rysunek portretu zachowany iest dla historyi, wszakże przypomnieć tu należy okropne skutki iego przemocy, która srodze nas i Rzplitą ciemiężyła, tu przywieść na pamięć winniśmy, iako w pośrzód słodkiego towarzystwa przyiaciol i braci, iednym tylko słowem, albo nawet i gestem potrafiał z regestru Jakobinow nie iednego wyglozować, i iako ten, który z owey listy był wyrzucony, wkrótce i z pośrzód żyiących skassowany bywał. Tak w swoim układzie sztuczney tyranii umiał stopnie porobić. I tak pod pretextem Rządu Rewolucyinego, potrafił wynieść Konwencyą Narodową nad same nawet pierwsze rozumu prawidła, dwie Deputacye wyżey nad Konwencyą, Deputacyą ocalenia publicznego nad Deputacyą bespieczeństwa powszechnego, a siebie samego wyżey nad owe Deputacye, i nad wszystkie towarzystwa i nad powszechną całość nawet wszystkich ludzi.

(*Reszta potym.*)

HOLLANDYA.

Z Amsterdamu dnia 28. Października: Sławny adress dnia 14. podany, sprawił tu wiele zamieszania. Osoby niektóre w areszt są pobrane, a między temi Ex-Pensyonarz *Vicher* do tego adressu należący. Oprócz niego PP. van-der-*Heyde*, van-der-*Kolher*, Wil-

helm *Jousson*, *Heuskes* i ieden bezimienny. Piąciu z Miasta uszło. Wszyscy teraz woyskowi są pod bronią.

Czekamy tu ieszcze nowych Woysk przybycia, które maią zastaniać okolice zagrożone przybyciem Republikanow, zbliżaiących się w te strony. Mieysca nazwane *Neusluys*, *Naarden* i inne osadzone być maią naymocnieyszą obroną.

Sądzeni iuż są na 15. lat więzienia ci, którzy oddali broni zamyślaiącym o uczynieniu rozruchow. Do sali Ratuszowey przystęp wszystkim iest zabroniony, gdzie mocna warta stoi. *Stadhudera* tu przybycie spodziewane.

Z Hagi dnia 1. Listopada. Xiąże *Brunświcki* ma tu w krotce przybyć, a ztąd uda się na granicę dla objęcia Kommendy Naywyższey nad Woyskiem Angielskim i Rzplitey naszey. Francuzi gdy z wielkim do naszey *Flandryi* wpadli Woyskiem, Dywyzye nasze cofnęły się, a oni opanowali *Huls*, *Philippine*, *Axel*, *Ter-Neuse* i cały nasz tameczny kray. Od dnia 22. Października za ich Sąsiedztwa coraz tu większa pomnaża się niespokoyność.

NIEMCY.

Z Frankfurtu dnia 29. Paźdz: Przybywa tu wielu z *Moguncyi*, którzy wzięcia tego miasta lada dzień spodziewaią się przez Francuzow. Kupieckich towarow i wina ztamtąd mnóstwo uwożą.

Przy *Coblentz* Francuzi wspaniały Kapitularz Sgo Tomasza i pałac Elektorski *de Shönbornkut*, gdzie Xiążęta Francuzcy niegdyś rezydowali, przez ogień zniszczyli, a resztę w gruzach zagrzebli.

Generałowie Pruscy ieden po drugim z tych się oddalaią stron. Hrabia *de Kalkstein* przeieżdzał przez *Hanau* temi dniami do *Berlina*.

General *Möllendorf* iakby do wydania batalii pod *Seltz* przygotowania czynił, ale odebrał nagle od Króla swego rozkaz, aby się z całym woyskiem

za *Ren* cofnął, i aby darmo ludzi nietracił dla utrzymania się przy kraiu mało pożytecznym.— Xże *Czartoryſki* znayduie się teraz w *Wiedniu*. Dnia 14. tego mies: u Cesarza miał audyencyą. — Xże Filip *de Lichte ſtein* gdy zoſtał Obywatelem *Paryża*, ogłoszony był, że utracił wszyſtkie prerogatywy domu swego, i że odpadł od prawa naſtępſtwa do dóbr brata swego Ludwika; mimo to iednak Cesarz przyiął go do łaſki, przywrócił wszyſtkie mu ſłużące przywileie, i znowu przy dawney swey doſtoyności okazuie się w *Wiedniu*.

Od niższego Renu d. 30. *Paźdz:* Fałszywym było doniesieniem, że Prowincya Rzpitey Hollenderſkiey *Fryzya* odſtąpiła od ziednoczenia sześciu innych Prowincyi. To tylko wydała oświadczenie, że nie ieſt w ſtanie dłużey przykładać się do teraźnieyszey woyny, i przeto żądała, iżby conayrychley był zawarty pokóy.

Wkrótce naſtąpiła znaczna odmiana. Znowu dekretowano większością głosów popierać woynę, i owszem ſtanęła zgoda, iżby wylewy uſkutecznione były, a na rekruta znaczne wziąć ze ſkarbu summy kazano.

Podług naypewnieyszych doniesień z *Amszterdamu*, dnia 24. t. m. otworzono sluzy przy *Naarden*, który może się nazwać kluczem *Amszterdamu*, tudzież w Powiecie *Utrechſkim* pod *Muyden*, *Graveland* i *Anguatione* zalano wszyſtkie okolice. Ztąd mieszkańcy *Amszterdamscy* wnoszą, że *Nimega* i *Venlo* są wzięte przez Francuzow, i że kwatera generalna woyſk *Angielſkich* przeniesiona będzie do *Amesford*, którym woyſkiem Prowincya *Utrechtu* być ma zaſłoniona.

Głoszą, iż Poseł Duńſki w *Ratyzbonie* dotąd rezyduiący Baron *Diede de Fürſterſteim* wyiachał do *Paryża*.

Z Manheimu dnia 31. *Paźdz:* O wzięciu miaſta *Coblentz* pod datą 27. tego mies: naſtępuiący mamy tu opis przyſłany z *Schwetzingen*:

Gdy woyſko Pruſkie opuściło *Hundsruch* i *Nahe*, w śpiesznym marszem przeszedłszy *Ren* gdy ſtanęło aż niedaleko *Hochheim*, pod ów czas Auſtryaccy dway Generałowie *Nauendorff* i *Melas* poſtanowili dywizye swe złączyć dla zaſłonienia *Coblentz*. Francuzi poſtrzegłszy, że trudno bardzo wyrugować Generała *Nauendorff* z mieysca *Nethe*, ponieważ droga cała od *Bonn* aż do *Coblentz* idąca mocnemi nad rzeką *Renem* rozciągnionemi obwarowana bateryami, więc odwrócili koryto rzeki przez *Aldenahr* i *Meten*, a drugie swe kolumny pomkneli przez *Kaysersecks* do *Kochheim*. Przez co Generał *Nauendorff* przymuszony zoſtał cofnąć się aż pod same mury *Coblentz*.

A gdy po prawey ręce Francuzi z wielką siłą pomknęli się przez *Kirn*, *Caſtellau* i *Bingen*, nie mógł żadnym sposobem z dywizyą swoią utrzymać się Generał *Melas*, reyterował się zatym ku *Hendsruck*, i bronić ile możności chciał zbliżenia się Francuzom do *Coblentz*. Ci iednak mimo wszyſtkie przeszkody tamuiących im pomykania się dalszego, pierwszą ſtraż swoię z 20. tysięcy ludzi złożoną pomknęli do *Wesenthurm* i *Kerlich*.

Złożyli Cesarscy radę woienną, a na tey zgodzili się iednomyślnie, że utrzymać się przy lewey ſtronie rzeki *Mozelli* niepodobna, Zatym Generał *Melas* musiał daley umykać się, za którym w też popieszał tropy Generał *Nauendorff* z 4ma kolumnami Wołochow.

Nazaiutrz dnia 23. Paźdz: Francuzi podzielili się na kilkanaście kolumn, i wszyſtkiemi razem szli przez *Polisch*, *Weissenthurm* i *Oshtendungen*, a zawsze pod silną swych materyi maszeruiąc obroną zbliżyli się aż ku fortecy *Ehrenbreitſtein*, z którey lubo naymocnieyszym z armat ogniem usiłowano ich wſtrzymać, iednak lecieli na wszyſtkie niebeśpieczeńſtwa z nieſłychanym impetem. Wszyſtko musiało uſtępować ich ſtrasznemu oręża pomykaniu. Przez głębokie fossy w kilku minutach przelecieli, bateryę opanowali, na okopy wſkoczyli i niektórych

Wołochow pochwytali. Pozostała tam infanterya Cesarska żywo przez rzekę *Mozellę* za pomocą rzuconych pontonów umykała. Tym czasem Francuzi rozstawili swe bateryę i tęgim do miasta ogniem z armat walić zaczęli. Odpowiadano im dość żwawo z 4. bateryi i z murów. Trwało to z obustron strzelanie przez godzin 4. Cesarskim dwie armaty na bateryach z lawetow było zbitych, ale te uwiezione przecie zostały.

Po wielu nawzaiem krwawych utarczkach i gonitwach, gdy Cesarscy woleli usunąć się, niż dłużey z wielkim niebeśpieczeństwem otoczenia ich całego korpusu, tracić mnóstwo żołnierzy, pod ów czas Francuzi zapowiedzieli przez trębacza miastu *Coblentz* poddanie się. Umowa zobopolna rychło stanęła. Beśpieczeństwo życia, wolności i maiątku Obywatelow upewniono z przyrzeczeniem nawet żadney w mieście naymnieyszey nieczynienia szkody, i w domach służących do rozrywki. W przypadku złamania tey umowy, zgodzono się, że z fortecy *Ehrenbreitstein* tak do garnizonu, iako też i do woysk w bliskości stoiących może garnizon tameczny dawać ognia, co niezmierną Francuzom przynieść mogłoby klęskę. A tak po wniyściu do *Coblentz* Francuzow dotąd obie strony w zupełney zachowuią się spokoyności. Austryacy w tey okazyi tylko 34. ludzi i 1. armatę stracili.

Kapitulacya miasta *Coblentz* te w sobie zawierała pryncypalne punkta: *1mo.* Zupełne ubeśpieczenie wszelkich własności mieszkańców, *2do.* Zadna kontrybucya nadzwyczayna nie będzie nałożona. *3tio.* Z iedney strony rzeki *Renu* na drugą strzelania żadnego nie będzie.

Mówią, że General Austryacki miał nawet ustną konferencyą z Generałem Francuzkim, a dnia 23. Paźdz: wielu officerow iadło spólnie wieczerzą w *Coblentz* przy spełnianiu na wzaiem kielichow.

Dnia 17. Kanclerz Cesarstwa proponował na Seymie Ratyzbońskim przyśpieszenie z Francyą zawa-

cia pokoiu, i to zdanie iednomyślnie od wszyſtkich przyięte zoſtało.

Co się tycze wiadomości owey, którą Gazeta *Bazyleyſka* umieściła, iakoby iuż był podpisany traktat między Królem Pruſkim i Francyą, taż sama Gazeta odwołuie teraz nowinę tę fałszywie rozsianą.

Generał *Pichegru* dla ratunku zdrowia od woyſka oddaliwszy się, poiachał do *Bruxelli*, zkąd ma udać się do Francyi.

Z Wesel dnia 1. Liſtopada. *Jourdan* Generał Woyſk Francuzkich nad Rzeką *Sambre* i *Mosą* znayduie się teraz w *Kolonii*, dokąd *Gillet* Reprezentant przybył. Kommendantem zaś tamecznym ieſt *Championet*.

Garnizon w tym, ſtoiący Mieście żadney nocy nie przepędza w murach dla uniknienia zdrady, ale do Obozu wychodzi, rano zaś wraca się codzień do Miaſta.

Doupont Kommendantem ieſt w *Crefelt* a *Lefevre* w *Neuſs*. Wszędy teraz obchodzą się Francuzi z naywiększą ludzkością, w przypadku zaś iakowego przeſtępſtwa surowie Zołnierz bywa karany.

Wszyſtkie Domy i ruchomości znalezione w Miaſtach podbitych, które należały do Emigrantów, na Rzeczpospolitą Francuzką zaięte zoſtały. Rezydenta Duńſkiego rzeczy są od tego Prawa wyłączone.

Assygnaty Francuzkie maią kurs, ale to nie ieſt prawdą, żeby dla Niderlandſkich Prowincyi były innego gatunku robione.

Nabożeńſtwo podług Religii każdego w *Kolonii* ieſt wolne, iednak z niektórych ceremonii śmieią się Francuzi.

Z Wiednia dnia 6. Liſtopada. Miniſter Stanu Baron von *Thugut* wyiachał ztąd śpiesznie do *Rotyzbony*. Inni mniemaią, że udał się do *Szwaycaryi*, gdzie spodziewany ieſt Kongres w zamiarze przywrocenia Europie pokoiu. Mimo to, rozchodzą się pogłoſki, że takowy Kongres podług żądania Francuzow nie iuż w *Szwaycaryi*, ale w innym mieyscu złożony będzie.